

# DE REFORMATIE

## WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 100:5

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Kuizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds J. G. Kunst, Arnhem; Ds H. W. Laman, Assen; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds J. C. Ruffmann, Utrecht; J. Strikwerda, Dokkum; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Adres der Redactie:  
Prof. Dr V. HEPP, Van Broekstraat 14, Amsterdam.

Druckers-uitgevers:  
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.  
Tel. No. 58 — Postrekening No. 39000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.  
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.  
Advertentie: 25 ct. p. regel — Losse nummers f0.15.

INHOUD: De eenheid der Kerk — een geloofsstuk. — Uit de Schrift: Wat de Heilige Geest voorbijgaat. (Hand. 2:1). — Kerkelijk Leven: De Krankengemeente, III. Eere aan Levens Kerkeraad. Een twaalfde misstand. De Geref. Studentenbeweging, VII. — Geestelijke Adviezen: Het opstandingslichaam der geloovigen. — Het Boek van de Week. — Uit de Buitenlandse Kerken. — Perschoor. — Stemmen uit onze Kerken. — Correspondentie. — Kerknieuws.

### DE EENHEID DER KERK — EEN GELOOFSSTUK.

Pas ligt Pinksteren achter ons.

Wie in geest en in waarheid dat feest heeft meegemaakt, zal nog heimweegevoelens bij zich om-dragen.

Heimwee naar het zóó vervuld zijn van den Heiligen Geest, dat het voor ieder zichtbaar was.

Heimwee ook naar de eenheid der kerk, welke daar openbaar werd.

Heimwee niet minder naar het spreken in onderscheiden talen, waardoor de katholiciteit van de kerk zoo wonderlijk aan het licht trad.

Dan — nooit mag worden vergeten, dat hoezeer het Pinksterfeest door de inwoning des Geestes in kerk en geloovig hart zich voortzet, de zintuiglijke waarnembaarheid van de verschijnselen, welke de nederdaling van den Geest vergezelden slechts „eijmalig“ was, die verschijnselen slechts voor één keer plaats grepen.

Nimmer deed de Geest in de latere geschiedenis zijn bijzondere tegenwoordigheid meer kennen door geweldigen wind en vuurtongen.

Nimmer werd een herhaling van het talenwonder gezien, want het tongenspreken, de glossolalie, gelijk die in de apostolische kerk voorkwam, was hiervan geheel verschillend.

Nimmer werd die intense, door niets gestoorde eendracht, zóó ondervonden als in den eersten Pinksterdag.

Wat dit laatste betreft — al spoedig drongen verschillen en geschillen naar buiten.

Al spoedig leest men van twisten en scheuringen, van dwalingen en ketterijen.

En hoe verder men komt in de historie der kerk, des te dieper grijpen de splitsingen in, des te duidelijker wordt de verscheidenheid en de verdeeldheid der kerk aanschouwelijk.

Daar ligt voor het gevoel iets schrijnends en iets schreiends in.

Men heeft met de verdeeldheid der kerk geen vrrede.

Zelfs het belijden van de pluriformiteit van de kerk geeft geen rust.

Want er is onderscheid in pluriformiteit.

Er is een gezonde pluriformiteit — de verscheidenheid.

Maar er is ook een zondige pluriformiteit — de verdeeldheid.

Voor de eerste hebben wij te danken.

Voor de laatste hebben wij ons te veroortmoedigen.

Evenwel mag de hoop niet gekoesterd, dat de verdeeldheid der kerk op aarde ooit zal ophouden.

De Geest vergadert de kerk in een zondige wereld.

De sporen van de zonde zal de kerk daarom vertoonen, zoolang zij in de wereld is.

Tot die sporen behoort ook de verdeeldheid.

Wij mogen ons geen illusie scheppen: de uitwendige eenheid der kerk zal, zoolang het volmaakte niet is gekomen, niet kunnen worden gerealiseerd.

En toch, die illusie werd steeds door velen aan het hart getroeteld.

Ook in onze dagen is men daaromtrent vaak illusionistisch gestemd.

Vele verenigings- en herenigingspogingen groeien op uit illusionairen wortel.

De macht der zonde wordt daarin onderschat.

De diepe inkervingen van het kwaad ook in Jezus' gemeente worden als met zaagsel dichtgestrooid.

En als nu maar geen baldadige voet het zaagsel

telkens wegschuifde, zou de schijn van eenheid compleet zijn.

Straks zal ook de wereldkonferentie te Lausanne om over de eenheid der kerk handelen.

Men zal pogen een basis te vinden, waarop alle kerken der aarde elkander kunnen ontmoeten.

De eenheidsdroom zal er opnieuw worden gedroomd.

Doch het ontwaken zal er slechts te onbehaaglijker door worden.

Vijanden zullen er een nieuw bewijs uit putten voor de machteloosheid van het christendom.

Dit tragisch probleem blijft: de verdeeldheid der kerk mag er niet zijn en moet er krachtens de zonde toch ook weer zijn.

Uitwendige eenheid der kerk kan er slechts komen door akkoorderen met de zonde.

Wie dat weigert, zal in zijn ziel immer de spanning voelen tusschen den eisch der eenheid en de noodzakelijkheid der verdeeldheid.

Ontspanning geeft alleen het aanvaarden van de eenheid der kerk als geloofsstuk.

Verstandelijk is men het daarover wel eens.

Dat wij de eenheid der kerk, evenals haar heiligheid en katholiciteit niet aanschouwen kunnen, maar gelooven moeten, wordt van de dagen der Reformatie af met klem en kracht beleden.

Doch de praktijk klopt daarop niet altijd.

Tegenover de eenheid der kerk neemt men niet zelden een heel andere hoeding aan dan b.v. tegenover haar heiligheid.

Men beaamt het, dat de eisch „zijt heilig, want Ik ben heilig“ zoowel voor de kerk in haar geheel geldt als voor den individueelen geloovige.

Toch voedt niemand den waan, dat de kerk het ook in haar uitwendige verschijning tot heiligheid zou kunnen brengen.

Wie dat zou doen, zou dadelijk bij Novatianen, Roomschen, Labadisten, Perfectionisten worden ingedeeld.

Overigens is ieder er van overtuigd: voor geen enkele kerk op aarde is dat weggelegd.

En het is zelfs de vraag of men zich bij de onmogelijkheid daarvan niet te gemakkelijk neerlegt.

Een tegenovergestelde houding — onvruchtbare inkonsekventie! — neemt men aan ten aanzien van de eenheid der kerk.

Terwijl men van heilighingspogingen in de historie der kerk slechts een hoogst enkele maal hoort, zijn de eenheids-pogingen niet van de lucht.

In juist in tijden van geestelijke uitputting worden zij te drukker in het werk gesteld.

De redeneering, daarbij gevolgd, kan worden samengevat in deze variant op Camphuyzen's ver-zuchting: och, waren alle menschen wijs en wilden daarbij wel, de kerk ware eenheidsparadijs, nu lijkt zij vaak een hel.

Men doet alsof het slechts van wat goeden wil afhangt om de uiteenlopende kerkengroepen tot een eenheid saam te smelten.

Alsof de menschelijke wil alleen de zonde en dus ook de zondige verdeeldheid kon overwinnen!

Alsof daarvoor niet noodig ware de eeuwenlange arbeid van den Heiligen Geest, die, als de laatste der uitverkorenen is toegebracht, de gansche kerk op eenmaal heiligen zal, opdat zij worde het volkomen koninkrijk Gods!

Alsof de eendracht der Pinkstergemeente niet profetie ware!

Men kan zoo onbegrijpelijk luchtvaardig over de uitwendige eenheid der kerk spreken.

Zoo geheel buiten de genade, buiten de werkingen des Geestes om.

Want gelijk de Heilige Geest de eene ziel dieper inleedt in de waarheid dan de andere, zoo doet Hij ook in de kerk.

Hier spreidt Hij helderder licht dan elders.

Maar nu valt het een kerk, welke minder licht ontving, moeilijk om te erkennen, dat een andere kerk rijker werd begiftigd.

Zij verzet zich tegen dat meerdere licht.

Eenheid is dan ook alleen te verkrijgen, wanneer de kerken, welke onder voller Geesteslicht leven, van dat meerdere licht afstand doen en zich schikken naar de andere.

Ter wille van de eenheid moeten zij al verder van het haar geschonken licht wegtrekken.

De belijdenis der kerk moet miniatur worden. Haar licht een nachtpijfe.

Dan is zij één.

Maar dan heeft zij zich ook moedwillig van de kostelijke Geestesgaven beroofd.

Dan leeft zij tegen den Geest in.

Of liever, dan sterft zij.

Dan wordt haar kandelaar van haar plaats weggenomen, indien zij zich niet bekeert.

De eenheid der kerk houdt met haar heiligheid gelijken tred.

De eenheid der kerk wordt niet uitwendig, vóór dat ook haar heiligheid uitwendig wordt.

Daarmee is het verlangen naar uitwendige eenheid niet prijsgegeven.

Daarmee is de passiviteit ten opzichte van de uitwendige eenheid niet als hoogste wijsheid aangeprezen.

Daarmee is niet elke verenigingspoging veroordeeld.

Maar daarmee is wel gezegd, dat wij de uitwendige eenheid der kerk van een geheel anderen kant hebben te benaderen.

Van den kant des geloofs.

Of wilt gij: van de innerlijkheid uit.

Voor het geloof is de eenheid der kerk er.

Innerlijke eenheid bestaat.

Een eenheid zoowel tusschen Christus als het Hoofd der kerk en de geloovigen als Zijn leden alsook tusschen de geloovigen onderling.

In die eenheid moet bij onze kerkbeschouwing het zwaartepunt liggen.

Men vrage niet: wat beteekent die eenheid, wanneer zij niet ook zichtbaar is?

Want ook hierop is het van toepassing: zalig zijn zij, die niet zullen gezien en nochtans zullen geloofd hebben.

De wetenschap, dat ondanks de uitwendige gedeeldheid de innerlijke eenheid geen wensch, maar werkelijkheid is, moet een gevoel van zaligheid over u brengen.

Dat alleen kan u over de verdeeldheid troosten.

De verdeelde kerken worden gedragen door de ééne kerk.

En al zou de verdeeldheid tot aan het eind der dagen nog toenemen, de eenheid der kerk blijft waarachtig.

Die waarheid kunt en moet gij door het geloof beleven.

Dat is zware arbeid, omdat gij als mensch geneigd zijt om aan te zien wat voor oogen is.

Omdat gij van huis uit meer in de uiterlijkheid dan in de innerlijkheid u verblijft.

Met heilig geweld moet gij uzelf tot de innerlijkheid terugroepen.

Dan eerst wordt gij door de eenheidsgedachte der kerk overweldigd.

Dan wordt zij voor u een goed, dat nooit ontvreemd kan worden.

Daaraan heft gij hoervast.

Dan wordt u tot een steun in uw leven.

Dan toont gij u voor elke uitwendige eenheidsopenbaring dankbaar.

Maar zij is voor u de voornaamste niet.

Telkens als gij door het uitwendige wordt teleurgesteld, zult gij u op die innerlijke nooit te deelen eenheid terugtrekken.

Want de dingen, die men ziet zijn tijdelijk. Maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig.

Stellig komt er van die innerlijke eenheid ook iets naar buiten.

Maar daarop mag uw geloof niet rusten.